

Venturing in Mission

A Catholic Church with a local focus

We recognise our interdependence within the One, Holy, Catholic and Apostolic Church of God. Equally, we realise that to be real is to be local. Venturing in Mission is not a strategy, but a common direction. The way in which its principles will grow will depend on local context, circumstances & conditions. We are committed to providing clergy and authorised lay ministers to serve local communities.

A Worshipping Church

The Church is defined primarily by its spiritual vocation. Our worship & prayer life is the engine that drives our mission and ministry. We seek to achieve the highest standards possible in our liturgical and worshipping life, acknowledging that a quality worship provision proclaims the gospel in a powerful way.

A Serving Church

As a Church, we seek not to start with ourselves, but with the world we are called to serve. It is only in looking out that we will discover our centre. Faith without works is dead.

An Evangelising Church

Within the general mission of God's Church, we recognise the urgent need for evangelism. We commit ourselves to living and proclaiming the Good News of Christ in order to make new disciples. Our desire is to connect others to the source of life in all its fullness.

A Cooperating Church

We recognise that clergy & authorised ministers serving as isolates is not healthy for any Church. We need to move from regarding others as competitors and rivals, to embracing each other as colleagues and partners in the Gospel. Each parish & area will constantly assess whether the current way of providing ministry is the best and most sensible way of doing so.

A Collaborating Church

Whilst clergy have a distinctive place & role within the body of Christ, ministry & mission is not the exclusive responsibility of the ordained and authorised. Each baptised believer is a called person, committed to discover his or her distinctive calling and to grow into that vocation.

A Venturing Church

We are committed to breaking new ground and taking risks. We ask God to take away our fear (of failure, vulnerability etc) and to have faith in him.

Mentro mewn Cenhadaeth

Eglwys Gatholig sy'n canolbwyntio ar y lleol

Cydnabyddwn ein bod ni'n dibynnu ar ein gilydd yn Un Eglwys Sanctaidd, Gatholig ac Apostolaidd Duw. Yn yr un modd credwn fod yn rhaid bod yn lleol i fod yn real. Nid strategaeth yw Mentro mewn Cenhadaeth, ond symud i'r un cyfeiriad. Bydd y modd y bydd ei egwyddorion yn tyfu yn dibynnu ar y cyd-destun, yr amgylchiadau a'r amodau lleol. Yr ydym ni'n ymrwymo i ddarparu clerigion a gweinidogion lleyg awdurdodedig i wasanaethu cymunedau lleol.

Eglwys sy'n Addoli

Diffinnir eglwys yn bennaf gan ei galwad ysbrydol. Ein haddoliad a'n bywyd o weddi yw'r peiriant sydd yn gyrru ein cenhadaeth a'n gweinidogaeth. Ceisiwn ymgynraedd at y safonau uchaf posibl yn ein litwrgi a'n haddoliad, gan gydnabod bod darparu addoliad o ansawdd uchel yn cyhoeddi'r efengyl mewn ffordd rymus iawn.

Eglwys sy'n Gwasanaethu

Fel Eglwys, ceisiwn ddechrau gyda'r byd y'n galwyd i'w wasanaethu, yn hytrach na gyda ni ein hunain. Wrth edrych allan yn unig y gwnawn ni ddarganfod ein canol. Mae ffydd heb weithredoedd yn farw.

Eglwys sy'n Efengylu

Y tu mewn i genhadaeth gyffredinol Eglwys Dduw, cydnabyddwn fod angen dybryd am efengylu. Ymrwymwn i fyw ac i gyhoeddi'r Newyddion Da am Grist er mwyn gwneud disgyblion newydd. Ein hawydd ni yw cysylltu eraill â ffynhonnell bywyd yn ei holl gyflawnder.

Eglwys sy'n Cydweithredu

Cydnabyddwn nad yw clerigion a gweinidogion awdurdodedig yn gweithio fel unigolion ar eu pennau eu hunain yn beth iach i unrhyw Eglwys. Yn lle gweld eraill fel rhai sy'n cystadlu â ni, mae angen i ni gofleidio'n gilydd fel cydweithwyr a phartneriaid yn yr Efengyl. Bydd pob plwyf ac ardal yn asesu'n barhaus ai'r ffordd bresennol o ddarparu gweinidogaeth yw'r ffordd orau a mwyaf synhwyrol o wneud hynny.

Eglwys sy'n Cydweithio

Tra bod gan glerigion eu lle a'u swyddogaeth arbennig yng nghorff Crist, ni chyfyngir gweinidogaethu a chenhadau i'r ordeiniedig a'r awdurdodedig. Person wedi ei alw yw pob crediniwr a fedyddiwyd, gydag ymrwymiad i ddarganfod beth y gelwir arno ef neu hi i'w wneud ac i dyfu i mewn i'r alwad honno.

Eglwys sy'n Mentro

Gelwir anwm i dorri tir newydd ac i fentro. Gofynnwn i Dduw ddileu ein hofn (o fethu, o gael ein dolurio ac ati) a rhoi i ni ffydd ynddo ef

Become immersed

Liturgy – the people’s work

Worship is the work of the people, Paul Davies reminded me, as he spoke of the way in which he is immersed in the whole life of the communities around Jeffreyton where he is Rector. The Hunt, the Young Farmers' Club, the Farmers' Co-op, the pubs and school all know his involvement. Yes, the Voluntary Aided school, newly built on glebe land, opened in May. With a capacity of 120 children it replaces two old buildings. Here Paul leads the Monday assembly, serves on the governors and through it is in contact with many families, for all know him and know where they can come to – still.

This parish was one of the first in the diocese to use the lay pastoral assistant course from Lampeter, but the long course was perhaps too much for many. He is committed to developing lay ministry, wants it to receive quality training and expects it to form the basis of the church of the future, for he sees the ministry as a lateral rather than a hierarchical system.

Of ministry in rural areas he says, "You get to know people more quickly and at a deeper level than in town".

How can you help reduce hierarchies?

Ymgollwch

Litwrgi - gwaith y bobl

"Gwaith y bobl yw addoli," atgoffodd Paul Davies fi wrth sôn am y ffordd y mae'n ymgolli yn holl fywyd y cymunedau yng nghyffiniau Jeffreyton lle mae'n Rheithor Gŵyr yr Helfa, y Clwb Ffermwyr Ifainc, Menter Gydweithredol y Ffermwyr, y tafarndai a'r ysgol i gyd am ei ymrwymiad. Do, ym mis Mai fe agorodd yr Ysgol Wirfoddol Gymorthedig, sydd newydd ei chodi ar glasdwr. Â lle i 120 o blant mae'n disodli dau hen adeilad. Mae Paul yn arwain gwasanaeth boreol yma ar fore Llun, yn gwasanaethu ar y corff llywodraethol a thrwy hynny mae mewn cysylltiad â llawer o deuluoedd, gan fod pawb yn ei adnabod ac yn gwybod i ble i ddod – o hyd.

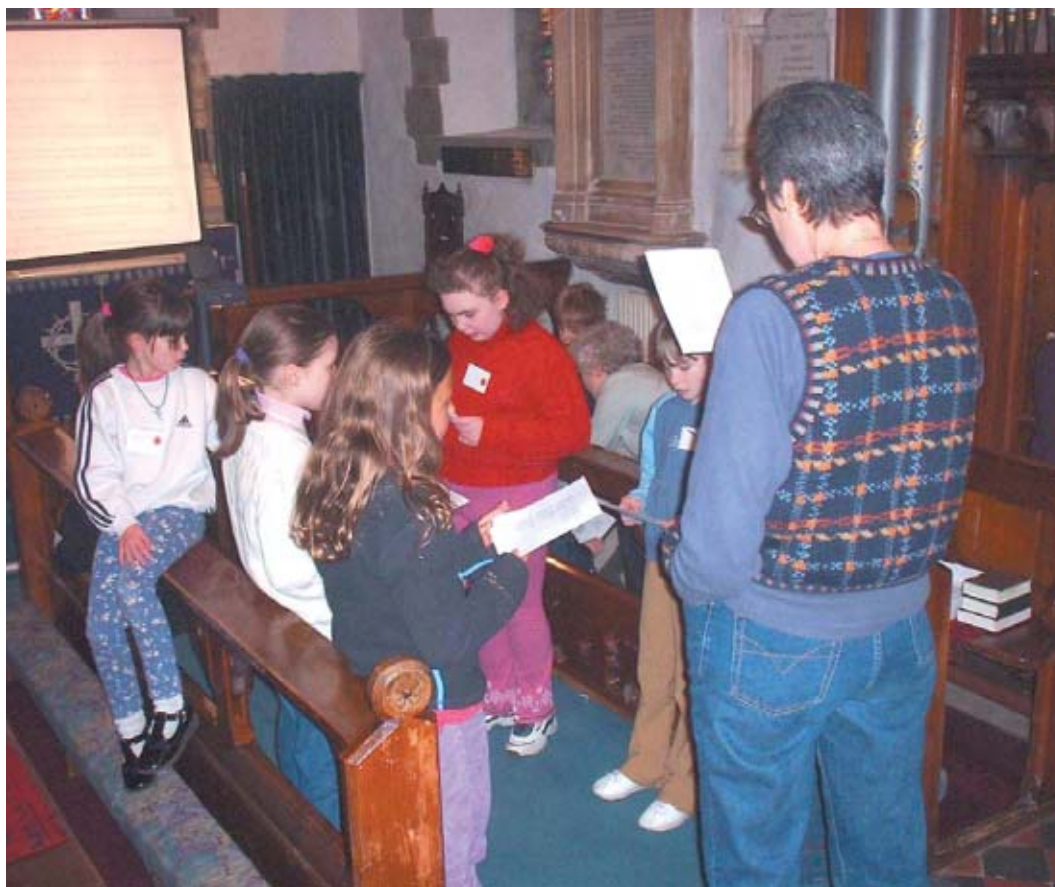
Y plwyf oedd un o'r cyntaf yn yr esgobaeth i ddefnyddio'r cwrs cynorthwywyr bugeiliol lle ym yn Llanbedr Pont Steffan, ond roedd y cwrs hir yn ormod i lawer efallai. Mae'n ymrwymedig i ddatblygu gweinidogaeth leyg, yn dymuno iddi gael hyfforddiant o safon ac yn disgwyl iddi fod yn sail i eglwys y dyfodol, gan ei fod yn ystyried y weinidogaeth yn drefn ochrol yn hytrach nag yn un hierarchaidd.

Dywed am weinidogaeth yng nghefn gwlad, "Dewch i adnabod pobl yn gynt ac yn llwyrach nag mewn tref".

Sut ellwch chi gynorthwyo i leihau hierarchaethau?

Let the children come to me

Val Kirby is a live pontoon forming a vital link between school and church. Sunday School Superintendent at Christchurch, Carmarthen and teacher at Johnstown county school she provides a focus in the school for spiritual development. I found her leading her senior Key Stage 2 class into church for a mid week service as part of their study of faiths curriculum. Curate Jane Goupillon provides another part of the bridge offering YGOD course informally at lunchbreak to which between 15-30 children from years 5/6 come voluntarily. This pioneering work is clearly successful. She is also working with the Model Church in Wales School (see page 26)

Jane knows that the development of volunteers to continue what she is doing is vital if the church is to have a continuing impact on these children's lives. Even their parents have little knowledge of Christianity but some are grateful that the Church is offering this positive influence. Most parents are in work so the pool of potential recruits is small.

Jane is hopeful that Plant Dewi might develop this way of working across Carmarthen. Money will be needed to pay for materials and a development worker.

How can your church minister to children?

Gadewch i'r rhai bychain ddyfod ataf

Mae Val Kirby yn ddolen gyswilt fyw, yn bont hanfodol rhwng ysgol ac eglwys. Fel Arolygydd yr Ysgol Sul yn Eglwys Crist Caerfyrddin, ac athrawes yn ysgol y sir Tre Ioan, mae'n ffocws i ddatblygiad ysbrydol yr ysgol. Fe'i cefais yn arwain ei dosbarth Cyfnod Alweddol 2 uwch i'r eglwys ar gyfer gwasanaeth ganol wythnos fel rhan o'r cwricwlwm aml-ffydd. Mae Curad Eglwys Crist, Jane Goupillon, yn cynrychioli rhan arall o'r bont yma, yn cynnig cyrsiau anffurfiol YGOD yn yr awr ginio, y daw rhwng 15-30 o blant o flynyddoedd 5/6 iddynt o'u gwrfodd. Mae'r gwaith arloesol hwn yn llwyddiant mawr. Mae gan Jane gysylltiadau hefyd ag Ysgol Fodel yr Eglwys

ynghymru. Deallai fod hyfforddi gwirfoddolwyr i barhau'i gwaith yn hanfodol os yw'r Eglwys i fod yn ddylanwad parhaol ym mywydau'r plant hyn. Prin bod hyd yn oed eu rhieni yn gyfarwydd â Christnogaeth; ond mae nifer yn ddiolchgar am y dylanwad cadarnhaol hwn. Gyda mwyafrif y rhieni'n gweithio, mae nifer y gwirfoddolwyr posib yn gyfyng.

Gobeithir bydd modd i Blant Dewi ddatblygu'r patrwm hwn o weithio ar draws Caerfyrddin. Bydd angen cyllid i dalu am adnoddau a swyddog datblygu.

Sut all eich eglwys weinidogaethu i a chyda phlant?

Pull together

A man of many parts is Aled Williams, Area Dean of Lampeter and Ultra Aeron – sheep farmer; near professional bass singer with three wins at the National Eisteddfod to his name; director of the 35 female voice choir Clychau'r Fedwen and responsible for nine parishes with two curates and the new NSM Eileen Davies, Diocesan Rural Officer.

The deanery is learning how to pull together and has four regular events which are popular with all the parishes. The Choral Festival has been long established, but more recently the Plygain enables choirs to share their favourite Welsh carols. The annual September pilgrimage is hosted by a different parish each time, with some 60 people walking the

pilgrim way through the lovely Ceredigion countryside; the Harvest supper at the end of October is not to be missed, for the able women of the deanery produce wonders using local food to serve the 130 guests in Cwmann church hall.

While the lay people of the deanery clearly appreciate the opportunities afforded them and enjoy their activities, there is some reluctance, occasionally, to take on a proper share of liturgical ministry, despite Aled's encouragement to 'begin to think for yourselves'. Yet people are beginning to see that it will be that way in the future, for liturgy is the work of the people.

How is togetherness achieved in your deanery?

Cyd-dynnu

Yn ŵr amryddawn, mae Aled Williams yn Ddeon Bro Llanbedr Pont Steffan a Uwch Aeron – ffermwr defaid; baswr sydd bron yn broffesiynol ac wedi ennill deirgwaith yn yr Eisteddfod Genedlaethol; yn gyfarwyddwr côr merched 35 o leisiau o'r enw Clychau'r Fedwen ac yn gyfrifol am naw plwyf a dau gurad a'r Gweinidog Di-dâl, Eileen Davies, Ymgynhorydd Cefn Gwlad yr Esgobaeth.

Mae'r ddeoniaeth yn dysgu sut i gyd-dynnu ac yn cynnal pedwar digwyddiad yn gyson sy'n boblogaidd ymhlith y plwyfi i gyd. Mae'r Wyl Gorawl wedi hen ymsefydlu, ond yn fwy diweddar galluoga'r Plygain gorau i rannu eu hoff garolau Cymraeg. Mae plwyf gwahanol bob tro yn trefnu'r bererindod flynyddol ym mis Medi, â rhyw 60 yn cerdded ffordd y pererin trwy gefn gwlad hardd Ceredigion; rhaid

peidio â cholli swper y Cynhaeaf ar ddiwedd mis Hydref, gan fod gwagedd medrus y ddeoniaeth yn cynhyrchu danteithion gan ddefnyddio bwydydd lleol ar gyfer 130 o wahoddedigion yn neuadd yr eglwys Cwm-ann.

Tra'i bod yn amlwg fod lleygwyr y ddeoniaeth yn gwerthfawrogi'r cyfleoedd a gânt ac yn mwynhau eu gweithgareddau, mae peth cyndynrwydd ambell dro i ymgymryd â rhan briodol yn y weinidogaeth litwrgaidd, er gwaethaf anogaeth Aled i "ddechrau meddwl drosoch eich hunain". Er hynny, mae pobl yn dechrau gweld mai dyna sut y bydd yn y dyfodol, gan mai gwaith y bobl yw litwrgi.

Sut ydych chi'n sicrhau cyd-dynnu yn eich deoniaeth?

Stick the bits together again

Vic Millgate, Area Dean of Castlemartin Deanery sees 'clergy as a member of the team rather than the controller of it'. The deanery has been a long time preparing for this moment when parishes are being put into a relationship that is flexible enough to permit new relationships between churches. The two rectorial benefices that have been created are already proving the benefits that come from sharing experience between churches. The clergy were willing to give up their 'status', their job security and their autonomy for the exciting uncertainty of a future in which a new surge of lay Christian ministry could emerge.

The parish council has responsibilities which leave responsibility for church maintenance and funding with the church committees. The quota for each church is allocated by the new parish, and stronger churches are already helping out those with temporary difficulties.

"It is arrogant to think the clergy have all the answers", says Vic, and Sally, one of the Readers, nods in agreement. Readers are beginning to be understood as part of the ministerial team rather than as second class priests. Sally recalls how an interregnum was an opportunity for one church to be bold in trying new ways of doing things. New forms of ministry are being developed as this area works boldly towards the church of the future – one in which ministry of every baptised person is the name of the game and the nonsense of the clergy doing everything is ancient history.

What answers do your lay people have?

Rhowch y darnau at ei gilydd unwaith eto

Ystyria Vic Millgate, Deon Bro Deoniaeth Castellmartin, fod "offeiriad yn aelod o dîm yn hytrach nag yn rheolwr arno". Bu'r ddeoniaeth yn paratoi ers amser maith am y foment hon pan roddir plwyfi mewn perthynas sy'n ddigon hyblyg i ganiatáu cydberthynasau newydd rhwng eglwysi. Mae'r ddwy fywoliaeth reithorol a grewyd eisoes yn dangos y manteision a ddaw yn sgil rhannu profiadau rhwng eglwysi. Roedd yr offeiriad yn barod i ildio eu 'statws', eu sicrwydd swydd a'u hannibyniaeth er mwyn ansicrwydd cyffrous dyfodol lle gallai ton newydd o weinidogaeth Gristnogol leyg ymgodi.

Mae gan gyngor y plwyf gyfrifoldebau sy'n gadael cyfrifoldeb am gynnal a chadw'r eglwys ac arian i'r pwyllgorau eglwysig. Caiff y cwota ar gyfer pob eglwys ei ddyrannu gan y plwyf newydd, ac eisoes mae eglwysi cryfach yn cynorthwyo'r rhai sydd ag anawsterau dros dro.

"Mae'n haerllug credu bod gan yr offeiriad yr atebion i gyd," medd Vic, ac mae Sally, un o'r Darllenwyr, yn nodio ei chytundeb. Mae darllenwyr yn dechrau cael eu gweld fel rhan o'r tîm gweinidogaethu yn hytrach nag fel offeiriad eilradd. Cofia Sally sut y bu interregnum yn gyfle i un eglwys fod yn fentrus trwy roi cynnig ar ffyrdd newydd o wneud pethau. Mae ffurfiau newydd o weinidogaethu yn cael eu datblygu wrth i'r ardal hon weithio yn eofn tuag at eglwys y dyfodol, lle mai gweinidogaethu gan bob un a feddyddiwyd yw'r holl bwrpas a lle mae dwli offeiriad yn gwneud popeth yn hen hanes.

Pa atebion sydd gan eich llegywyr chi?

Be connected

Gill Johnes is a specialist in child physiotherapy. This ministry of hers has been a gate opener for much of her husband's priestly ministry in Llanegwad. As Guide Guider and Division Commissioner she guarantees strong contact with young people. Phil's approach to ministry takes in the whole community including the school. Weekly assembly is part of his commitment to the whole school. He sees 'being connected' as a way in which many find a way in to the life of the worshipping church.

He shares the Anglican tradition of the church being at the heart of the community.

He is drawn into the local medical practice when there are training opportunities in which his presence is appropriate. As a trustee of Breakthrough – a charity based in the parish providing respite for those caring for children with a wide range of learning difficulties – he is in touch with the pain that life has for some.

It was the Vicar who was asked to chair the public meeting about a proposal to build 140 windmills at Llanfynydd where the landowners generally stand to gain, but the other residents feel they will lose amenity. The school here claims to be the oldest (1730) VA school on its original site in the UK.

The priest as an agent for the gospel throughout the life of the community and not just in the church is strong in this parish.

How are you, church member, as an agent for the gospel?

Ymgysylltwch

Mae Gill Johnes yn arbenigwr ar seicotherapi plant. Agorodd y weinidogaeth hon o'i heiddo hi lwybrau i lawer o weinidogaeth offeiriadol ei gŵr yn Llanegwad. Fel Arweinydd Geidiau a Chomisiynydd Rhanbarthol sicrha gysylltiad cadarn gyda phobl ifainc. Mae dull Phil o weithredu yn cwmpasu'r gymuned gyfan, gan gynnwys yr ysgol. Mae gwasanaeth wythnosol yn rhan o'i ymrwymiad i'r ysgol gyfan. Ystyria "fod ymgysylltu" yn ffordd i lawer ddod o hyd i lwybrau i fywyd eglwys sy'n addoli. Mae ef yn rhan o'r traddodiad Anglicanaidd lle mae'r eglwys yn greiddiol i'r gymuned.

Mae ganddo gysylltiad â'r meddygfeydd lleol lle ceir cyfleodd hyfforddiant lle mae ei bresenoldeb yn briodol. Fel ymddiriedolwr i Help Llaw, elusen sydd â'i gartref yn y plwyf sy'n cynnig seibiant i'r rhai sy'n gofalu am blant ag amrywiaeth eang o anawsterau dysgu, mae mewn cysylltiad â'r boen sydd yn rhan o fywyd i rai.

Gofynnwyd i'r Ficer gadeirio cyfarfod cyhoeddus ynglŷn â'r bwriad i godi 140 o felinau gwynt yn Llanfynydd, lle mae'r perchnogion tir at ei gilydd yn debygol o fod ar eu hennill ond y trigolion eraill yn teimlo y byddant yn colli amwynder. Honnir mai'r ysgol hon yw'r ysgol wirfoddol gymorthedig hynaf yn y DG ar ei safle gwreiddiol (1730).

Mae'r gred fod yr offeiriad yn asiant i'r efengyl trwy holl fywyd y gymuned yn hytrach nag yn yr eglwys yn unig yn gadarn yn y plwyf hwn.

Sut ydych chi, aelod o'r eglwys, yn asiant i'r efengyl?

Be quiet

Arriving late for the mid week Eucharist I immediately sensed the prayerful attitude of the 12 people in All Saints, this beautiful and ancient country church at Walton West. The welcome was gentle and deep.

Rotten timber 10 years ago enabled a refit and redesign to take place, allowing for flexibility of seating for different types of use. All furniture, fittings and decoration have been made by local people, mirroring the participative worship in which the priest too receives the laying on of hands. The Walton stone is but an

early example of local people marking their faith in a permanent reminder for future generations.

This haven of holiness is a beacon, celebrating the older traditions of the Church, but ready and willing to try new forms. Visitors from near and far signal their appreciation of the beauty, peace and tranquillity which are clearly providing spiritual energy for parishioners and visitors alike.

How does your church offer tranquillity?

Old ways have spiritual power

Ymdawelwch

Synhwyras ar unwaith agwedd weddigar cynulleidfa yr Holl Saint, er mor hwyr oeddwn wrth gyrraedd yr Offeren ganol wythnos. Eglwys wledig, hardd a hynafol yn Walton West ydyw, ac roedd y croeso'n dyner a theimladwy.

Ryw 10 mlynedd yn ôl canfuwyd bod y gwaith pren yn pydru, ac wrth adrefnu ac ail-gynllunio, crewyd eisteddle tipyn mwy hyblyg a hylaw. Pobl leol sy wedi cynllunio'r holl gelfi ac addurniadau, gan adlewyrchu patrwm addoliad cyfranogol lle caiff yr offeiriad yntau dderbyn arddodiad dwylo. Mae Carreg

Walton yn enghraifft gynnar o bobl leol yn cofnodi eu ffydd fel arwydd barhaol i'r cenhedlaethau a ddêl.

Mae'r safle sanctaidd hwn yn denu llawer wrth arfer hen draddodiadau'r Eglwys tra'n arbrofi gyda ffurfiau newydd hefyd. Mynega ymwelwyr o bell ac agos eu boddhad â'r harddwch, y tangnefedd a'r llonyddwch sy'n foddion egni ysbrydol amlwg i blwyfolion ac ymwelwyr ill dau.

Sut mae'ch eglwys chi yn cynnig llonyddwch?

Develop spiritual skills

Brendan O'Malley brings unusual gifts to the diocese. A onetime Savoy restaurateur, a Cistercian monk now married, ordained Anglican priest; dean, tutor and chaplain at the University at Lampeter, author of a dozen books, he emphasizes the incarnational and sacramental presence of Christ in all creation. This year opportunities offered to explore spirituality and worship have led to three vocations. The college chapel, reminder of his monastic past relates that spirituality to everyday life and rhythm. Morning and Evening Prayer; daily Eucharist; plainsong; spiritual reading; Bible study; meditation and a weekly healing service 'ought to be routine in every parish.'

900 post-graduate theology students with the undergraduate population creates a potential hothouse to which the whole Church in Wales should be committed. Brendan integrates religious experience and food in his successful M.A. Body Programme.

A new opportunity developing spiritual skills is now offered. The course enables lay and ordained to study together, drawing on different Christian spiritual traditions, to develop basic listening skills and sharpening their awareness of their own spiritual depths while accompanying others on their spiritual journey. Brendan already teaches courses in Christian Mysticism, the Ministry of Healing and Counselling as well as Body Theology at Postgraduate level. The Diploma in Theology (Spiritual Direction) will be at level I (Undergraduate). This year's intake of students will have been chosen by June. As the diocese is funding this development, if you would like to know more and to think about your own spirituality contact Jo Penberthy on 01550 777343 or Brendan on 01570 424823.

How does your church foster spiritual development?

Datblygu sgiliau ysbrydol

Daw Brendan O'Malley â doniau anghyffredin i'r esgobaeth. Ar un adeg yn rheolwr bwyty y Savoy, yn fynach Sistersaidd sydd erbyn hyn yn briod, wedi ei ordeinio yn offeiriad Anglicanaidd; yn ddeon, tiwtor a chaplan yn y Brifysgol yn Llanbedr Pont Steffan, yn awdur dwsin o lyfrau, pwysleisia bresenoldeb ymgnawdoliadol a sacramentaidd Crist yn y cread i gyd. Eleni arweiniodd cyfleoedd i archwilio ysbrydoledd ac addoli at dair galwedigaeth. Mae capel y coleg, sy'n atgof o'i orffennol mynachaid, yn cysylltu'r ysbrydolrwydd hwnnw â bywyd a rhythm pob dydd. Dylai boreol a hwyrol weddi, offeren ddyddiol, plaengan, darllen ysbrydol; astudio'r Beibl, myfyrdod a gwasanaeth iachau wythnosol 'fod yn arferol ym mhob plwyf.'

Mae 900 o fyfyrwyr diwinyddol graddedig ynghyd â'r boblogaeth is-raddedig yn creu feithrinfa bosibl y dylai'r Eglwys yng Nghymru i gyd fod yn ymrwymedig iddi. Mae Brendan yn integreiddio profiad crefyddol a bwyd yn ei raglen M.A. Iwyddiannus ar y Corff.

Mae cyfle newydd i ddatblygu sgiliau ysbrydol yn cael ei gynnig nawr. Mae'r cwrs yn galluogi llygwyr a'r ordeiniedig i gydastudio, gan dynnu ar draddodiadau ysbrydol Cristnogol gwahanol, er mwyn datblygu sgiliau gwrando sylfaenol a rhoi min ar eu hymwybyddiaeth o'u dyfnderau ysbrydol eu hunain tra'n cyd-deithio gydag eraill ar eu taith ysbrydol. Mae Brendan eisoes yn dysgu ar gyrsiau Cyfriniaeth Gristnogol, Gweinidogaeth Iachau a Chynghori yn ogystal â chwrs ôl-raddedig ar Ddiwinyddiaeth y Corff. Diploma Lefel 1 (Is-raddedig) fydd y cwrs Diwinyddiaeth (Cyfeiriad Ysbrydol). Caiff y myfyrwyr a dderbynnir eleni eu dewis erbyn mis Mehefin. Gan fod yr esgobaeth yn ariannu'r datblygiad hwn, os dymunwch wybod rhagor ac i ystyried eich ysbrydolrwydd chi, cysylltwch â Jo Penberthy ar 01550 777343 neu Brendan ar 01570 424823.

Sut mae'ch eglwys yn meithrin datblygiad ysbrydol?

Stop and grow – Cursillo

- “What an amazing weekend...”
- “I came away with hope, a head and heart full of music and love and wonderment that one arrived as a stranger and, within a few hours, felt part of a family.”
- “I came away with a new list of priorities.”
- “Words do not express adequately what I truly feel but if you have the smallest spark in your soul you will know what I refer to.”

These are comments made by people who have participated in a Cursillo weekend in the Diocese of St Davids. For each of them that weekend was an important point in their spiritual journey.

Cursillo is:

- An opportunity to grow in faith.
- A chance to experience the love and grace of God and the joy of Christian fellowship.
- A way of building Christian community.
- An insight into the teachings of the Church.

Cursillo is a Spanish word meaning “short course”. The three day course in Christianity

began in Spain following the end of the Spanish Civil War. The movement spread rapidly and was brought to this diocese in 1997, by people who had experienced Cursillo in another Welsh diocese, St Asaph. Since then we have run 7 weekends, mostly at Penrhiw in St Davids.

But Cursillo is more than an exciting weekend course; we hold regular meetings around the diocese for people to share fellowship together and be encouraged to continue their spiritual growth. There are also a number of small groups where people meet together to encourage each other more frequently.

For more information about Cursillo, please contact one of the following:

- Rev Hugh James, The Vicarage, Vicarage Lane, Kidwelly SA17 4SY, (01554) 890295
- Mr Rodney Webb, Ivy Bush Cottage, Drefelin, Llandysul, SA44 5XB, (01559) 370143
- Mrs Jean Buckingham 2 Bayview Drive, Milford Haven SA73 3RJ, (01646) 693135

Who encourages you?

Cursillo

Sylwadau gan bobl sydd wedi cymryd rhan mewn penwythnos Cursillo yn Esgobaeth Tyddewi yw'r rhain. I bob un ohonynt roedd y penwythnos hwnnw yn bwynt pwysig yn eu taith ysbrydol.

Cursillo yw:

- Cyfle i dyfu mewn ffydd
- Cyfle i brofi cariad a gras Duw a llawenydd cymdeithas Gristnogol
- Ffordd o adeiladu cymuned Gristnogol
- Cipolwg ar athrawiaethau'r Eglwys.

Gair Sbaeneg yw Cursillo yn dynodi “cwrw byr”. Dechreuodd y cwrw tridiau mewn

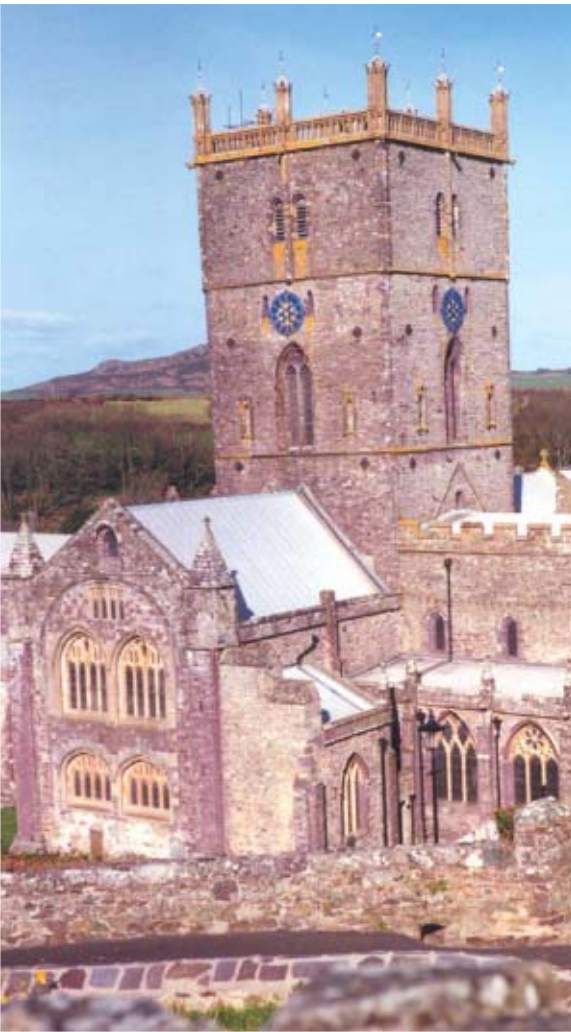
Cristionogaeth yn Sbaen ar ôl diwedd Rhyfel Cartref Sbaen. Ehangodd y mudiad yn gyflym a daethpwyd i Esgobaeth Tyddewi ym 1997 gan bobl brofiadol yn Cursillo mewn Esgobaeth arall yng Nghymru, sef Llanellwyr. Ers hynny yr ydym wedi trefnu 7 penwythnos, y rhan fwyaf ohonynt ym Mhenrhiw yn Nhyddewi.

Ond mwy na chwrs cyffrous y penwythnos yw Cursillo, ers yr ydym yn cynnal cyfarfodydd rheolaidd o gwmpas yr Esgobaeth er mwyn i bobl cymdeithasu gyda'n gilydd a chael eu hannog i gario ymlaen gyda'u tyfiant ysbrydol. Hefyd mae nifer o grwpiau bach lle mae pobl yn cyfarfod gyda'n gilydd er mwyn eu calonogi eu hunain yn fwy aml.

Pwy sy'n eich calonogi chi?

Find space to breathe

'A holy place, special place, sacred place' are ways many visitors speak of the Cathedral. They also mention the space which lies at the heart of the St Davids experience, not only for visitors and pilgrims but for those who live under the shadow and work within the Cathedral every day

- the wide open spaces where land meets sea and sea meets sky, at the edge of this peninsula washed by the Atlantic waves
- the space enclosed by the steep sides of the Alun valley above and around the cathedral building.
- the space enclosed within the cathedral building itself, defined by the architecture and shaped by worship. It feeds and nourishes the spirit; its tranquillity and calm refreshes our inner space.

Space is at such a premium in our crowded noisy modern world, that the cathedral is valued as a place to consider the serious matters of life, since it points beyond itself to a vision greater and more embracing than that encompassed by our own small

existences putting our life in perspective.

Worship has been offered up here constantly and in tranquillity for almost fifteen centuries. There is a palpable presence, indeed a personality to the building, a sanctity, a sacredness, to the space, a feeling that the angels are hovering just out of our sight. It is a space charged with the feeling that something significant has just happened and is about to happen again. The austerity as well as the richness of the architecture plays its part too, connecting us with the life of and ministry of Dewi Sant.

Does your church provide space for people to be?

Lle i anadlu

- yr eangdiroedd agored lle cyfarfu tir a môr, a môr ac awyr ar ymylon y gorynys hwn, a thonnau'r Iwerydd yn ei olchi
- y gofod a ddynodir gan ochrau serth dyffryn Alun o boptu'r Gadeirlan
- y gofod a ddynodir gan y Gadeirlan ei hun, gyda'i phensarniaeth a'i haddoliad yn ei llunio. Mae'n nawdd ac ymborth i'r ysbryd; ei thangnefedd a'i llonyddwch sy'n adfywio'r enaid.

Gymaint yw'r gwerth a osodir ar lonyddwch yn ein byd prysur swllyd modern, y gwerthfawrogir y Gadeirlan fel hafan i droi iddi. Fe'n cyfeiria ni i weledigaeth amgenach na'r un a ddiffinir gan ein bywydau bach personol gan

ganiatau arolwg o wir ddibenion ein byw.

Yma, ers yn agos i bymtheg canrif offrymid mawl yr oesoedd. Bron y gellid sôn am bresenoldeb a phersonoliaeth yr adeilad, ac am ofod sy'n sanctaidd a chysegredig, fel petai'r angylion eu hunain yn nythu yn ein hymyl. Gofod ydyw sy'n annog teimlad fod rhywbeth mawr wedi digwydd yma, a'i fod ar ddigwydd eto. Mae lle hefyd i gynildeb y bensaerniaeth, yn ogystal â'i chyfoeth, yn y teimlad hwn, yn ein cysylltu â bywyd a gwaith Dewi Sant.

Ydy'ch eglwys chi yn darparu gofod llonydd?

"Lle sanctaidd, lle arbennig, lle cysegredig". Dyna fel bydd llawer ymwelydd yn sôn am y Gadeirlan. Soniant hefyd am y gofod sydd wrth wraidd y profiad o ymweld â Thyddewi, nid yn unig i deithwyr a phererinion ond i bawb sy'n byw a gweithio yn ei chysgod

Don't be afraid of the young

Young people will soon be parents

The absence of young people from most congregations is a major concern in most parishes, and only a handful of churches are actively engaged in youth work. Those that do enjoy the full support of the Diocesan Youth Committee and their young people are able to join in the five day youth camp with between 30-50 other young people aged 11-17, which is held this year at Llandysul – under canvas! A strong party with helpers also goes to the Greenbelt Festival, and for some this is a life changing experience.

Youth Chaplain, Adrian Legg, wishes that more churches responded to the activities that are arranged. He suggests that ‘the diocese establish some churches at strategic points, reordered and equipped to provide worship in a contemporary style specifically attractive to young people.’

He recognises that regulations now discourage work with children and young people in sparsely populated areas as it is difficult to find enough leaders to meet legal requirements. Maybe Deaneries have to cooperate to develop the numbers sufficient to organise good youth work.

How can your church make contact with young people?

Peidiwch ag ofni pobl ifainc

Bydd pobl ifainc yn rhieni cyn bo hir

Mae prinder pobl ifainc mewn cynulleidfaoedd at ei gilydd yn bryder mawr yn y rhan fwyaf o blwyfi, a phrin yw'r eglwysi sy'n cymryd rhan weithredol mewn gwaith ieuentid. Mae'r rheini yn mwynhau cefnogaeth lwyf Pwyllgor Ieuentid yr Esgobaeth a gall eu pobl ifainc ymuno mewn gwrsyll ieuentid pum niwrnod gyda rhyw 30-50 o bobl ifainc eraill rhwng 11 a 17 oed, a gynhelir eleni yn Llandysul – mewn pebyll! Â grŵp mawr yng nghwmni cynorthwyyr i Wyl Greenbelt, ac i rai ohonynt mae hwn yn brofiad sy'n trawsnewid eu bywydau.

Hoffai'r Caplan Ieuentid, Adrian Legg, i ragor o eglwysi ymateb i'r gweithgareddau a gaiff

eu trefnu. Awgryma fod “yr esgobaeth yn sefydlu rhai eglwysi mewn mannau strategol, wedi eu haildrefnu a chyfarpar ynddynt i ddarparu addoliad mewn dull modern a fydd yn benodol ddeniadol i bobl ifainc”.

Mae'n cydnabod nad yw'r rheoliadau presennol yn annog gwaith gyda phlant a phobl ifainc mewn ardaloedd tenau eu poblogaeth gan ei bod yn anodd dod o hyd i ddigon o arweinwyr i gwrdd â'r gofynion cyfreithiol. Efallai y dylai deoniaethau gydweithio er mwyn cael digon o niferoedd i drefnu gwaith ieuentid da.

Sut all eich eglwys chi wneud cysylltiad â phobl ifainc?

Get groupy

Cilcoed Christian Centre is a family run charity working primarily with children and young people.

Local primary and secondary schools share the Bible and Christianity in a fun and relevant way. Three summer camps for 8-11 yrs, 11-15 yrs and 15 – 23 yrs and supplemented by regular weekly and larger monthly events for children and teenagers. Wherever you live you are welcome to share our fellowship in a relaxed and safe environment.

The Centre is available to other groups to run their own residential or day events making use of the space, peace and facilities we have to offer. These consist of:- a kitchen that can cater for 65+, dining/meeting room, games room and sofa area, toilets, showers and several other rooms including 2 other large rooms which can be used as 'stone tents', providing ideal indoor sleeping space. The aim is to keep a rustic, basic atmosphere, which also makes it possible to keep prices low and affordable as well as offering plenty of space. The Centre is set on a 65 acre farm which offers lots of scope for wide games etc.

Churches who take their groups away either on their own or joining with other groups, find that relationships are established and deepened very quickly when away from their home territory. In our experience God often meets with them in a special way too and leaders regularly comment on the difference a weekend away makes to the group once they return home.

When did your church last go away together?

Trefnwch grwp

Elusen deuluol yw Canolfan Gristnogol Cilcoed yn gweithio'n bennaf gyda phlant a phobl ifanc.

Caiff ysgolion cynradd ac uwchradd lleol hwyl wrth rannu'r Beibl a Christnogaeth mewn ffordd berthnasol. Cadarnheir gwaith tri gweryll haf i'r 8-11oed, yr 11-15 oed a'r 15-23 oed gan ddigwyddiadau wythnosol a misol cyson eraill. Waeth ble dych chi'n byw, mae croeso i chi rannu'n cymdeithas mewn awyrgylch ddiogel a hamddenol.

Gall grwpiau eraill fanteisio ar ofod, tangnefedd ac adnoddau'r Ganolfan wrth drefnu digwyddiadau preswyl neu achlysurol nhw eu hunain. Ymhlith yr adnoddau yma ceir: cegin all wasanaethu 65+, ystafell fwyta/gyfarfod, ystafell chwaraeon ac ardal ymlacio, toiledau, cawodydd a sawl ystafell arall, gan gynnwys 2 ystafell fawr sy'n gweithredu fel "pebyll cerrig", at bwrpas cysgu dan dô. Ceisir diogelu awyrgylch wladaidd ddi-rodres tra'n cadw costau'n isel ac o fewn cyrraedd pawb. Mae'r Ganolfan wedi'i lleoli ar fferm 65 erw, gan sicrhau digonedd o le ar gyfer charaeon awyr agored etc.

Profiad eglwysi sy'n trefnu gwyliau, naill ai ar eu pen eu hunain neu gyda grwpiau eraill, yw bod perthynas pobl a'i gilydd yn dyfnhau ac aeddfedu'n gyflym wrth fod oddi cartref. Cawsom hefyd fod Duw yn cwrdd â phobl mewn ffordd arbennig, a thystiolaeth arweinwyr yw bod penwythnos i ffwrdd yn gadael ei ôl ar grwpiau wedi iddynt ddychwelyd adre.

Pryd fu'r tro diwethaf i'ch eglwys chi rannu gwyliau?

Faith for Visitors

Churches are full of interest to enquiring minds

St Brides Bay is a typical tourist area, never crowded even at the height of summer. Well-placed posters now attract people to St Bridget's Church and the nearby Pembrokeshire coast path.

The Friends of the National Park decided to hold their "Fun-Days" here. The local congregation with friends from nearby Marloes and Dale created a Fun Sheet for children and families to make best use of their visit to the ancient church. Bunting, free Squash and Teas with nibbles and a team of welcomers met visitors on scheduled days.

We were surprised – many came. The chancel was smothered by children searching out crosses, doves, lions, angels, St Bridget, St David and a picture of Bishop Carl. Our aim was to help people discover in an interesting and fun way some aspects of the church building with its signs and symbols. Also, we encouraged people to say the Lord's Prayer near the candles in the Lady Chapel. There were several special moments when we witnessed whole families standing together, lighting a candle and saying a prayer. There were the occasional giggles of embarrassment! Ending their visit, people were invited to make a St Bridget's cross out of card to take away.

The congregation noticed how easy it is to share enthusiasm and faith with visitors. We hope those who met us took away a seed which would grow when they returned home.

Contact Dennis Wight to see the Fun Sheet. Tel 01646 636255

How can your church make a faith search fun?

Ffydd i Ymwelwyr

Ardal dwristaidd nodweddiadol yw Bae Sain Ffraid ond byth yn orlawn hyd yn oed yng nghanol haf. Bellach cyfeirir ymwelwyr gan arwyddion addas i eglwys Sain Ffraid a llwybr arfordirol cyfagos sir Benfro.

Penderfynodd Cyfeillion y Parc Cenedlaethol gynnal eu "Gwyliau Hwyl" yma. Gyda chymorth ffrindiau o Marloes a Dale gerllaw, lluniwyd Taflen Hwyl gan y gynulleidfa leol ar gyfer plant a theuluoedd yn eu helpu gwneud yn fawr o'u hymweliad â'r eglwys hynafol. Croesawyd ymwelwyr gan addurniadau, te ysgafn a thimoedd o wirfoddolwyr ar ddyddiau penodol.

Er syndod – daeth tyrfaoedd. Llanwyd y Gangell gan blant yn chwilota am groesau, colomenod, llewod, angylion, Sain Ffraid, Dewi Sant a llun o'r Esgob Carl. Ein nod oedd annog pobl i

y mddiddori o'r newydd yn nodweddion arbennig yr eglwys, ei symbolau a'i harwyddion, a chael hwyl wrth wneud. Darparwyd cyfle hefyd i bobl ddweud Gweddîr Arglwydd yn y Capel Mair. Munudau prin oedd y rhai hynny pan gafwyd teuluoedd cyfan yn cyd-sefyll, cynnau kannwyll a gweddio. Cafwyd ambell i enghraifft o gil-chwerthin ac ymbaras! Wrth ddod a'u hymweliad i ben rhoddwyd cyfle i bobl greu croes Sain Ffraid garboard i fynd adre gyda nhw.

Sylw y gynulleidfa oedd mai hawdd oedd rannu brwdfrydedd a ffydd gydag ymwelwyr. Ein gobaith yw i bawb fu yma fynd a hedyn adre gyda nhw a dyfa yn ei dro.

Cysylltwch â Dennis Wight er cael gweld y Daflen Hwyl ar 01646 636255

All eich eglwys chi drefnu Gwyl Hwyl?

Be a living ministry in the world

Christian people have always found the main focus of their discipleship in their work, their family life and in the community. The Church also invites its members to a fuller expression of their faith in the interior life of the gathering for worship and the pastoral caring that goes on in the community. Lay ministry is an exciting, and challenging area of our work. Parishes and individual Christians are answering God's call to look at existing and new things to do to build up the church, to nurture faith.

Some Christians are supported by their own church to train for a ministry which requires the Bishop's authorisation. There is very practical, user-friendly training available in every part of our diocese for

other ways all in the name of Christ. Many Christians discover that as they learn new skills and gain in confidence, they feel a calling to do more! It is certainly possible to train for another accredited ministry, and are not accredited, but which are every bit as important to the church. Clergy are learning how to share ministry and to recognise the gifts God has already given His people.

There are two meetings each year in each Archdeaconry when anyone - in an accredited ministry, or not, - can come and meet with other people who are in neighbouring parishes. It is good to know what is going on in other churches, and it is good that everyone should be able to be, and

to feel, fully involved in Christian ministry in all its dimensions. The Lay Ministry Working Group, which is a group of lay people and clergy who work together design training and arrange events like the Christian Resources Exhibition of 2004, and resources for the Festival of Ministry 2005. It is committed to enabling each Christian to have the opportunity to answer God's call to them. Let us Venture in Mission together to the glory of God.

Rev'd Betty McNiven
Lay Ministry Development Officer

When did you last learn something new?

Byddwch yn offeiriadaeth fyw yn y byd

I Gristnogion erioed, yn eu gwaith, eu bywyd teuluoel ac yn y gymuned y bu prif ffocws bod yn ddisgybl. Mae'r Eglwys hefyd yn gwahodd ei haelodau i fynegi yn llawnach eu ffydd ym mywyd mewol ymgymnuld er mwyn addoli a'r gofal bugeliol sy'n digwydd yn y gymuned. Mae gweinidogaeth leyg yn ardal gyffrous a heriol o'n gwaith. Mae plwyfi a Christnogion unigol yn ateb galwad Duw i ystyried pethau presennol a phethau newydd i'w gwneud i adeiladu'r eglwys, i feithrin ffydd.

Caiff rhai Cristnogion gefnogaeth eu heglwys eu hunain i hyfforddi ar gyfer gweinidogaeth y mae angen awdurdod yr Esgob arni. Mae hyfforddiant hynod ymarferol a chyfeillgar ar gael ym mhob rhan o'n hessgobaeth ar gyfer Cynorthwyyr Iwcaristaidd (sy'n cynorthwyo i

weinyddu'r Cyman yn yr eglwys); Cynorthwyyr Iwcaristaidd Bugeliol (sy'n mynd â Chymundeb i bobl yn eu cartrefi); Cynorthwyyr Bugeliol (a gaiff eu cydnabod yn ymwelwyr ar ran eu heglwys), ac Arweinwyr Addoliad. Gall y rhai sydd am wybod rhagor am weinidogaeth Darlennydd ddarllen tudalen 30.

Mae i weinidogaeth leyg nifer o agweddau, a gall amrywio o ofalu am yr adeiladau, trefnu blodau, cyfarch pobl wrth iddynt ddoel i'r eglwys ... neu hyfforddi ar gyfer gweinidogaeth achrededig megis Arweinydd Addoliad. Mae popeth a wnaewn yn enw Crist yn weinidogaeth. Mae Cristnogion yn darllen y llythiau, neu'n arwain yr Ymbiliau, yn chwarae'r organ neu gitâr ac yn cynorthwyo mewn canolfannau dydd a chydada phrydau ar glud ac yn gwneud myrdd

o bethau eraill, i gyd yn enw Crist. Bydd llawer o Gristnogion yn canfod eu bod, wrth ddyngu sgiliau newydd a meithrin hyder, yn teimlo galwad i weud rhagor! Mae'n sicr yn bosibl hyfforddi ar gyfer gweinidogaeth achrededig arall, ac i fynd ymlaen i weud gweinidogaethau eraill nad ydynt wedi eu hachreduo ond sydd yr un mor bwysig i'r eglwys, bob mymryn. Mae offeiriad yn dysgu sut i rannu gweinidogaeth ac i gydabod y rhoddion a roddod Duw i'w bobl eisoes.

Cynheilir dau gyfarfod bob blwyddyn ym mhob Archddiacoiaeth pryd y gall unrhyw un - a yw mewn gweinidogaeth achrededig ai peidio - ddoel i gwrdd ag eraill sydd mewn plwyfi cyfagos. Mae'n dda cael gwylbod beth sy'n digwydd mewn eglwys eraill, ac mae'n dda fod pawb

yn gallu cymryd rhan mewn gweinidogaeth Gristnogol yn ei holl ddimensiynau ac yn teimlo yn gwbl ymrwymedig.

Mae Gweithgory Weinidogaeth Leyg, sy'n grŵp o leygwyr a chlerigwyr sy'n cydweithio ar lunio hyfforddiant a threfnu digwyddiadau megis Arddangosfa Adnoddau Cristnogol 2004, ac adnoddau ar gyfer Gŵyl Weinidogaeth 2005, yn ymroddedig i alluogi pob Cristion i gael cyfle i ateb galwad Duw iddynt. Gadewch inni Fentro mewn Cenhadaeth gyda'n gilydd er gogoniant i Dduw.

Parchedig Betty McNiven
Swyddog Datblygu Gweinidogaeth Leyg

Pryd ddysgoch chi rywbeth newydd ddiwethaf?

“Creating stepping stones – a place to meet the people”

In the parish of Hubberston those leading the different ministries (with children, young people, schools, the elderly, home, prayer and healing groups) are meeting as a support group for encouragement, to create shared vision and to develop gifts: a very different function from the church council, and its members are learning as they go.

The church of the Holy Spirit, built in 1971, is the most modern of the parish's three churches and it is essentially multi-purpose, making the informal and experimental approach to worship more natural. Here the Eucharist is celebrated fortnightly on Sunday evenings and bi-monthly in the mornings. Worship has elements of the early Quaker style, waiting on

God, with some spontaneity in singing, prayer and testimony.

Good links with the three local schools have led to a great idea: an “Away Day” for year 6 before they leave their primary schools. Using Scripture Union's “It's your move” booklets, the children spend a day at

Cunnigar Farm near Haverfordwest thinking about their transition to the next stage of education. Eight helpers work with 45 children as they reflect on the good things they were leaving behind, the uncertainties of the future, and the way in which the Church and the gospel is important to us all as we face life's great changes. The children all receive an invitation to the youth club's summer programme.

Other imaginative ways of providing for this community focus on All Souls Day (for bereaved people), Valentine's Day (for the married) and Candlemas (for children and families).

What imaginative ideas have you and your church had?

“Creu cerrig rhyd – lle i gwrdd â'r bobl”

Ym mhlwyf Hubberston mae'r rhai sy'n arwain y gwahanol weinidogaethau (gyda phlant, pobl ifainc, ysgolion, yr henoed, y cartref, gweddi a grwpiau iachau) yn cwrdd fel grŵp cymorth er mwyn anogaeth, i greu gweledigaeth ranedig ac i ddatblygu doniau - swyddogaeth go whanol i'r cyngor eglwysig - ac mae ei aelodau yn dysgu wrth iddynt fynd yn eu blaenau.

Egwlys yr Ysbryd Glân, a godwyd yn 1971, yw'r mwyaf modern o dair eglwys y plwyf ac yn ei hanfod mae'n adeilad amlbwrpas, gan wneud y dull anffurfiol ac arbrofol o addoli yn fwy naturiol. Yma caiff yr

Offeren ei dathlu bob pythefnos ar nos Sul a dwywaith y mis yn y bore. Mae yn yr addoli elfennau o ddull y Crynwyr cynnar, disgwyl wrth Dduw, ac elfen ddigymell yn y canu, y gweddio a'r dystiolaeth.

Arweiniodd cysylltiadau da â'r tair ysgol leol at syniad gwych: “Diwrnod i Ffwrdd” ar gyfer blwyddyn 6 cyn iddynt adael yr ysgol gynradd. Gan ddefnyddio llyfrynnau Undeb yr Ysgrythur, It's your move, mae'r plant yn treulio diwrnod ar Fferm Cunnigar gerllaw Hwlfordd yn ystyried y symud i gam nesaf eu haddysg. Gweithia wyth o gynorthwyyr gyda 45 o blant wrth

iddynt fyfyrto ar y pethau da maent yn eu gadael, ansicrwydd y dyfodol, a'r ffordd y mae'r Eglwys a'r efengyl yn bwysig i ni i gyd wrth inni wynebu newidiadau mawr bywyd. Mae pob plentyn yn derbyn gwahoddiad i raglen haf y clwb ieuencid.

Mae ffyrdd creadigol eraill o ddarparu ar gyfer y gymuned hon yn canolbwyntio ar ŵyl yr Holl Eneidiau (ar gyfer y rhai mewn profedigaeth), Gŵyl Santes Dwynwen (ar gyfer y parau priod) a Gŵyl Puredigaeth Mair (ar gyfer plant a theuluoedd).

Pa syniadau creadigol gawsoch chi a'ch eglwys?

Hold Haverfordwest together

The town of Haverfordwest has a population of some 17,000 and is served by 17 churches and chapels with 10 ministers and clergy. The Anglican churches have signed a covenant to create a Collegiate of parishes with a council made up of two representatives from each parish, 26 in all with the five clergy. While this ensures the continuation of old parish loyalties and autonomy it paves the way for an adventurous exploration of the mission opportunities of being the Church for the whole town in a new way.

Will the Christians of Haverfordwest be bold in seeking mission to the industrial and commercial life of this

county town? Will they see the opportunity of establishing a central church office, perhaps even serving the whole voluntary sector, thus freeing up the clergy for mission and pastoral tasks? While the Eucharist focus of church life will remain, the impetus to develop the ministry of all God's people in every aspect of life comes to the fore. In time there be the chance to identify the special gifts that are needed in clergy who can specialise in areas of their strengths, rather than just be "jobbing vicars".

Might, one day, this way of collaborating involve the other traditions so that the Church of

Christ can present a common and united face to all the people?

What does your church have in common with nearby churches?

Dal Hwlffordd at ei gilydd

Mae gan dref Hwlffordd boblogaeth o ryw 17,000 ac fe'i gwasanaethir gan 17 o eglwysi a chapeli a 10 gweinidog ac offeiriad. Llofnododd yr eglwysi Anglicanaidd gyfamod i greu claseglwys o blwyfi sydd â chyngor yn cynnwys dau gynrychiolydd o bob plwyf, sydd gyda'r pum offeiriad yn 26 i gyd. Tra bo hyn yn sicrhau parhad hen deyrngarwch i'r plwyf ac ymreolaeth, mae'n paratoi'r ffordd ar gyfer archwilio'r cyfleoedd cenhadu o fod yr Eglwys ar gyfer y dref i gyd mewn ffordd newydd a mentrus.

A fydd Cristnogion Hwlffordd yn

anturus wrth ddod â chenhadaeth i fywyd diwydiannol a masnachol y dref sirol hon? A fyddant yn gweld cyfle i sefydlu swyddfa eglwysig ganolog, efallai yn gwasanaethu'r sector gwirfoddol i gyd hyd yn oed, gan ryddhau'r offeiriaid ar gyfer tasgau cenhadu a bugeilio? Tra bydd ffocws y bywyd eglwysig yn parhau ar yr Offeren, daw'r hwb i ddatblygu gweinidogaeth holl bobl Duw ym mhob agwedd o fywyd i'r amlwg. Ymhen amser efallai y bydd cyfle i adnabod y doniau arbennig y mae eu hangen ar offeiriaid, a all arbenigo ar feysydd eu

cryfderau yn hytrach na bod yn "ficeriaid mân ddyletswyddau" yn unig.

A all y cydweithredu hwn ryw ddiwrnod gynnwys y traddodiadau eraill fel y gall Eglwys Crist gyflwyno wyneb cyffredin ac unedig i'r bobl i gyd?

Beth sydd yn gyffredin rhwng eich eglwys chi ag eglwysi cyfagos?

Trinity College

Trinity College is proud of its Church foundation and its continued mission to serve the local community and the wider world in the 21st Century.

Trinity College is a member of the Church Colleges' Network and offers training to specifically meet the needs of Church Schools such as the setting up of conferences and training for head teachers and other staff. The Church Schools Certificate is run for third year students in the College to prepare them to teach in church schools.

The College has well established Religious Studies and Education departments. The RS department

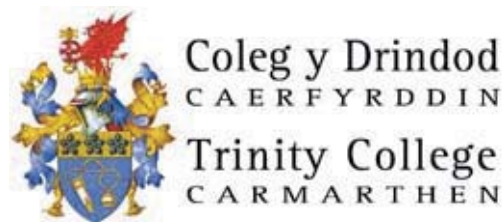
offers degrees at under and postgraduate level and the Welsh Centre for Ecumenical Studies is based at the College. Over the past five years the College has committed itself to degree programmes which have sought to meet the diverse needs of the times in which we live. There has been a particular emphasis on courses which aim to equip professionals to be involved with issues of social exclusion and youth and community work. Currently, a certificate for Plant Dewi workers is being validated.

In 2004 strong links were established with churches, schools

and colleges in Lesotho. The College has given a substantial commitment to working alongside colleagues in that country to develop literacy and numeracy schemes and providing resources. By the autumn, the 'Trinity Box' will be developed which will supply schools in developing countries with essential equipment.

The College continues to venture in its mission in the World; secure that its Christian heritage is both its inspiration and cornerstone.

How could Trinity College help your church Venture in Mission?

Mae Coleg y Drindod yn ymfalchio yn ei sylfaen Eglwysig a'i genhadaeth barhaus i wasanaethu'r gymuned leol a'r byd ehangach yn yr unfed ganrif ar hugain.

Mae Coleg y Drindod yn aelod o Rwydwaith y Colegau Eglwysig ac mae'n cynnig hyfforddiant i gwrdd yn benodol ag anghenion Ysgolion Eglwysig, megis trefnu cynadleddau a hyfforddiant ar gyfer prifathrawon a staff eraill. Rhoddir cyfle i fyfyrwyr y drydedd flwyddyn yn y Coleg astudio ar gyfer Tystysgrif Ysgolion Eglwysig i'w paratoi ar gyfer addysgu mewn ysgolion eglwysig.

Mae adrannau Astudiaethau Crefydd

ac Addysg y Coleg wedi hen ennill eu plwyf. Mae'r adran AC yn cynnig graddau israddedig ac ôl-raddedig ac mae Canolfan Astudiaethau Eciwmenaidd Genedlaethol Cymru wedi'i lleoli yn y Coleg. Dros y pum mlynedd diwethaf mae'r Coleg wedi ymrwymo i gynnig rhaglenni gradd sydd yn ceisio diwallu anghenion amrywiol y byd sydd ohoni. Rhoddwyd pwyslais penodol ar gyrsiau sy'n ceisio galluogi gweithwyr proffesiynol i fynd i'r afael â materion eithrio cymdeithasol a gwaith ieuencid a chymuned. Ar hyn o bryd, mae tystysgrif yn cael ei dilysu ar gyfer gweithwyr Plant Dewi.

Yn 2004 datblygwyd cysylltiadau cryf ag eglwysi, ysgolion a cholegau

yn Lesotho. Mae'r Coleg wedi dangos ymroddiad cryf i weithio ochr yn ochr â chydweithwyr yn y wlad honno i ddatblygu cynlluniau llythrennedd a rhifedd a darparu adnoddau. Erbyn yr Hydref, caiff 'Blwch y Drindod' ei ddatblygu a fydd yn cyflenwi cyfarpar angenrheidiol i ysgolion mewn gwledydd sy'n datblygu.

Mae'r Coleg yn parhau'n weithgar yn cyflawni ei genhadaeth yn y Byd, gyda'i dreftadaeth Gristnogol yn ysbrydoliaeth ac yn gonglfaen iddo.

Sut all Coleg y Drindod helpu'ch eglwys chi i Fentro mewn Cenhadaeth?

Welcome the children

The Sunday Club at Tenby is led by an able team of eight volunteer adults, so the 45 children really enjoy their time using the Scripture Union material. Summer in Tenby is unbearable for locals and the fun time is suspended, as in half term breaks. This doesn't dishearten the children whose attendance wins them certificates; 75% attendance qualifies for the pantomime trip to Swansea. Sunday Club happens at the same time as the adult worship so that Christian families can go to church time together. Leader Ellen Jenkins says that she tries to ensure that the children are taught Christian basics, have lots of fun, become familiar with the church building and take something home to show the family. "There are so many

distractions to compete with church", she says, "and so few people willing or able to commit time to this vital work. Had I the time I would start a pram service and a mother and toddler group."

Workshops focus on the key festivals with Christingle being the most

popular with the children's families, although 52 children worked with 12 adults in this year's Easter workshop. Year 2 from the infant school where Ellen is a Learning Support Assistant form the choir. No wonder the church is packed!

Is your church fun for the young?

Croeso i'r plant

Mae Clwb Sul Dinbych-y-pysgod o dan arweiniad wyth o wirfoddolwyr cymwys, o ganlyniad mae'r 45 o blant sy'n mynychu'r clwb yn cael amser da gan ddefnyddio deunydd a gynhyrchir gan Undeb y Gair (Scripture Union). Mae'r haf yn Ninbych-y-pysgod yn annioddefol i'r trigolion lleol ac fe roir gorau i'r amser da am y tro, felly hefyd ar adeg hanner tymor. Nid yw hyn yn digalonni'r plant gan eu bod yn ennill tystysgrifau wrth fynychu'r clwb; golyga mynychu 75% o'r sesiynau eu bod yn cael trip i'r pantomeim yn Abertawe. Bydd y Clwb Sul yn cael ei gynnal yr un adeg ag addoliad i'r oedolion er

mwyn i deuluoedd Cristnogol fedru mynd i'r eglwys ar yr un pryd. Yn ôl yr arweinydd, Ellen Jenkins, mae hi'n ceisio sicrhau fod y plant yn dysgu'r sylfeini Cristnogol, yn cael hwyl, yn dod i adnabod adeilad yr eglwys, a mynd â rhywbeth adref i ddangos i'r teulu. "Mae cymaint o bethau eraill ar gael i gystadlu gyda'r eglwys", meddai, "a chyn lleied yn fodlon neu'n medru rhoi'r amser i'r gwaith hanfodol hwn. Tase'r amser gyda fi buaswn i'n cychwyn gwasanaeth i'r rhai mewn prams

a grwp mam a'i phlentyn."

Bydd gweithdai yn canolbwyntio ar y gwyliau allweddol - Cristingl yw'r mwyaf poblogaidd gyda theuluoedd y plant, er bod 52 o blant wedi gweithio gyda 12 oedolyn yng ngweithdy'r Pasg eleni. Blwyddyn 2 o'r ysgol gynradd lle mae Ellen yn gweithio fel Cynorthwydd Dysgu yw'r côr. Dim rhyfedd fod yr eglwys dan ei sang!

Ydy eich eglwys chi yn hwyl i'r ifanc?

Use the space

The two Welsh churches in Carmarthen face uncertain futures. One because of a fall of masonry, but St John's because of a wide range of options the congregation are keen to pursue in additional uses for the wonderful space, particularly in the nave. It is expected that a range of bodies will be consulted about possible uses which will have to be reconcilable with continuing worship.

The Sunday morning congregation is now supplemented by a novel multi-denominational lay lead worship

event which uses multi-media equipment to liven the occasion.

The ACORA book 'Open All Hours' draws on wide experience of adapting churches for new additional uses, laying out procedures for getting it right and securing a sound future for this way of engaging in mission to the local community, by using the built resources to the best advantage.

Proper consultation is important, avoiding rushing into an adaptation that has not been properly planned,

taking into account all the options, which are many. A survey of rural churches in England found that over half are now in regular use for a wide range of community uses, bringing the church again into the heart of the life of the community.

"Open All Hours" can be ordered from ACORA at 11 New Hill Villas, Goodwick, Pembrokeshire SA64 0DT, cost £6.00 inc. p&p.

How does your church building serve your community?

Defnyddiwch y gofod

Mae'r ddwy eglwys Gymraeg yng Nghaerfyrddin yn wynebu dyfodol ansicr. Un oherwydd bod yr adeilad mewn cyflwr bregus, ond yn Eglwys S. Ioan mae'r ansicrwydd yn deillio o'r amrywiol ddeusiadau sydd gan y gynulleidfa. Maen nhw'n frwd iawn i ddefnyddio'r gofod gwych sydd gyda nhw, yn arbennig corff yr eglwys, ac fe fyddan nhw'n ymgynghori â nifer o gyrrff i weld pa ddefnydd y gellid ei

wneud o'r gofod a fydd yn caniatáu i addoli barhau yno.

Ychwanegir at y gynulleidfa fore Sul gan arweiniad lleyg newydd sy'n cynnwys cynrychiolwyr o nifer o enwadau ac sy'n defnyddio offer aml-gyfrwng i fywiogi'r achlysur.

Mae llyfr gan ACORA o'r enw "Open All Hours" sy'n tynnu ar brofiadau

amrywiol eglwysi sydd wedi eu haddasu ar gyfer defnydd ychwanegol, gan osod allan trefn er mwyn gwneud hynny'n iawn a sicrhau bod dyfodol i'r dull hwn o genhadu o fewn y gymuned leol wrth ddefnyddio'r adnoddau sydd gennym mewn adeiladau yn y ffordd orau.

Sut mae eich adeilad eglwys yn gwasanaethu eich gymuned?

Be different together

Church for all ages and conditions

The young people of Solva and district were already receiving support from Louise Davies who had begun a youth club when they lived in St David's. The youth club moved the few miles with them, but it was members of the church at Solva who had been at Holy Trinity Brompton who suggested trying a youth Alpha course. Amazing that 50 youngsters aged 10-17 wanted to complete the course; food supplied by congregation member Gianni D Lorenzo - famous chef from the Wolfe, and his wife Jo, music courtesy of the clergy Paul and John and the young people themselves. The youth club continues to meet weekly, led by Louise using a structured programme which respects the different needs of boys and girls and of different ages. It provides 'social development with a Christian ethos' and is open to all. There is now a monthly youth service called Omega on Sunday evenings at 7.30pm.

This successful venture expresses the truth that 'in Solva there are no passengers'. This successful Anglican church demonstrates the significance of 'unity in diversity' for the needs of the wide variety of spiritual expression are being met by four different mid week groups gathered around Ignation spirituality, Contemplative prayer, youth bible study, prayer and discussion on bible passages.

The unity comes in the Eucharist itself; the focus of the gathered congregation.

Can your church provide for such a range of human spiritual need?

Bod yn wahanol gyda'n gilydd

Eglwys i bob oed ac i bob siort

Roedd pobl ifainc ardal Solfach wedi derbyn cefnogaeth gan Louise Davies a gychwynnodd glwb ieuentid yno pan oedd yn byw yn Nhyddewi. Symudodd y clwb ieuentid yr ychydig filltiroedd gyda hwy, ond aelodau'r eglwys yn Solfach a oedd wedi bod yn Eglwys Holy Trinity Brompton a awgrymodd rhedeg cwrs Alfa ar gyfer ieuentid. Yn rhyfeddol dywedodd 50 o bobl ifainc 10-17 mlwydd oed eu bod am ddilyn y cwrs. Darparwyd bwyd gan aelod o'r gynulleidfa Gianni D Lorenzo - cogydd enwog y Wolfe - a'i wraig Jo, a darparwyd y gerddoriaeth gan y

clerigwyr Paul a John a'r bobl ifainc eu hunain. Mae'r clwb ieuentid yn dal i gyfarfod yn wythnosol, gyda Louise yn dilyn rhaglen drefnus sydd yn parchu anghenion gwahanol bechgyn a merched o bob oed. Mae'n darparu 'datblygiad cymdeithasol gydag ethos Cristnogol' ac mae'n agored i bawb. Bellach ceir gwasanaeth ieuentid misol o'r enw Omega ar nos Sul am 7.30pm.

Mae'r fenter lwyddiannus yma yn datgan y gwirionedd fod pawb â'u gwaith yn Solfach. Mae'r eglwys Anglicanaidd lwyddiannus hon yn

arddangos arwyddocâd 'undod mewn amrywiaeth' gan fod anghenion amrywiaeth o brofiadau ysbrydol yn cael eu mynegi mewn pedwar grwp sy'n cyfarfod ganol wythnos yng nghyd-destun ysbrydolrwydd Ignatius o Loiola, gweddi adfyfyriol, astudiaeth Feiblaidd, gweddi a thrafodaeth i'r ieuentid.

Daw'r undod yn yr Offeren ei hun - canolbwynt y gymuned wedi dod ynghyd.

Ydy'ch eglwys chi yn medru darparu ar gyfer y fath amrywiaeth o anghenion ysbrydol?

Reach out from school

Providing a school for Christian education of the young is perhaps the most continuous form of witness by the Church. The 35 church schools, scattered widely in the diocese all provide a quality education for every neighbourhood child. They are trying to do more than just provide the curriculum, serving their communities in other ways too. Classes are offered for parents in the difficulties of parenting and helping parents understand what their children are doing at school. In some schools teachers provide an educational oversight of pre-school work, if the playgroup or toddler group shares the school site.

Clergy are encouraged to become involved in the life of the school in the parish, even if it is not a church school. But clergy are not necessarily comfortable or competent in the

classroom and it is important that they find the most comfortable way to relate to the staff and children – perhaps on the sports field or play ground. There should be training for clergy in how to relate to the school and perhaps this should be a requirement in the priest's job description before appointment.

A threat hangs over the future funding of church school development and maintenance budgets as the House of Lords ponders its judgement on whether the proceeds from disposal of educational buildings in one place can be allocated to education provision in other places, or whether they have to be returned to the original benefactor. The crucial decision is expected later this year.

What are your contacts between church and school?

Ymestyn mas o'r ysgol

Efallai mai darparu ysgol ar gyfer addysg Gristnogol yr ifainc yw'r ffurf fwyaf parhaus ar dystiolaeth yr Eglwys. Mae'r 35 o ysgolion eglwys sy wedi'u lleoli ar hyd a lled yr esgobaeth yn darparu addysg o safon i bob plentyn yn eu cymuned. Ceisiant wneud mwy na dim ond darparu'r cwricwlwm gan wasanaethu eu cymunedau mewn nifer o ffyrdd eraill hefyd. Cynigir dosbarthiadau i rieni yn y sgiliau sydd eu hangen i fagu plant a hefyd er mwyn iddynt ddeall beth mae eu plant yn ei wneud yn yr ysgol. Mewn rhai ysgolion mae'r athrawon yn arolygu'n addysgol gweithgaredd plant cyn eu bod yn ymuno yn ffurfiol â'r ysgol os oes cylch meithrin neu grwp babanod yn cyfarfod yn adeiladau'r ysgol.

Anogir clerigwyr i fod yn rhan o fywyd yr ysgol yn y plwyf, hyd yn oed os nad yw'n ysgol eglwys. Ond nid yw clerigwyr o anghenraid yn teimlo'n gyfforddus neu'n ddigon galluog yn y dosbarth felly mae'n bwysig iddynt

hwy ddod o hyd i'r ffordd orau iddynt ymwneud â'r staff a'r plant - efallai ar y cae chwarae neu yn y buarth. Dylai clerigwyr gael eu hyfforddi yn eu hymwneud ag ysgolion ac efallai y dylai hynny fod yn rhan o'r gofynion disgrifiad swydd ar gyfer offeiriad cyn apwyntio.

Mae 'na fgythiad i ddyfodol ariannu datblygu ysgolion eglwys ac i'w cyllidebau cynnal wrth i Dŷ'r Arglwyddi benderfynu a oes hawl defnyddio arian sy'n dod o waredu adeiladau addysgol mewn un man ar gyfer darparu gwasanaethau addysgol mewn man arall, neu a yw'n ofynnol i'r adnoddau gael eu dychwelyd at y cymwynaswyr gwreiddiol. Disgwylir y penderfyniad tyngedfennol hwn yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

Beth yw'ch cysylltiadau chi rhwng eglwys ac ysgol?

Welcome the visitors

More visitors than worshippers

Some unique, beautiful and out of the way churches will soon form the Tywi-Cothi churches trail. The clergy of the Llangadog and Llandeilo deanery invited John Winton of the Churches Tourism Network for Wales to discuss what could be done to minister more effectively to the visitors and tourists in their area. The church trail idea was born. The idea grew to include other attractions already present in the form of accommodation and food providers, walks, shops and visitor attractions.

Generous Heritage Lottery Fund grants to some churches bring a moral responsibility to have those churches accessible to visitors, and most are now unlocked during the day. There is a recognition that good quality literature is needed both for children and for adults. The churches are an investment in heritage; access to the bible; a place for prayer, peace and quiet; a sign of the gospel alive in

the lives of church people. These four elements will feature once the pilgrim trail is achieved. "If I could take a sabbatical I would develop this idea", said one vicar; for they are all very busy and recognise the need to find eager volunteers to take the idea from concept to completion. The tourism officers of Carmarthenshire County Council are keen to offer advice and support. The group of churches along this part of the A40 hope to make this their main contribution to Venturing in Mission.

Is your church a sign of the gospel?

Pub. ACORA £10 inc. p&p.
11 New Hill Villas, Goodwick
SA64 0DT

Croeso i ymwelwyr

Mwy o ymwelwyr nag addolwyr

Bydd rhai eglwysi unigryw, prydferth a diarffordd yn dod yn rhan o lwybr eglwysi Tywi-Cothi cyn bo hir. Cafodd John Winton o Rwydwaith Twristiaeth Eglwysi Cymru wahoddiad gan glerigwyr deoniaeth Llangadog a Llandeilo i drafod beth y gellid ei wneud i weinidogaethu'n fwy effeithiol i ymwelwyr â'u hardal. Dyna oedd cychwyn syniad y llwybr eglwysi. Tyfodd y syniad i gynnwys adnoddau eraill oedd yn bodoli'n barod - llety a bwyd, llwybrau troed, siopau ac atyniadau eraill. Gyda rhai eglwysi wedi derbyn ariannu hael o Gronfa Treftadaeth y Loteri roedd

rheidrwydd arnynt hwy ddarparu mynediad ar gyfer ymwelwyr, a bellach mae'r mwyafrif ohonynt yn agored yn ystod y dydd. Cydnabyddir bod angen llenyddiaeth o safon uchel ar gyfer plant yn ogystal ag oedolion. Mae'r eglwysi yn fuddsoddiad mewn treftadaeth, yn cynnig mynediad at y Beibl, yn fan ar gyfer gweddi, heddwch a thangnefedd, ac yn arwydd fod yr efengyl yn fyw ym mywydau eglwyswyr. Bydd y pedair elfen yma yn rhan o'r llwybr pererindod pan fydd hwnnw wedi'i offen.

"Petai'n bosib imi gymryd cyfnod sabothol buaswn i'n datblygu'r syniad hyn," meddai un ficer, gan eu bod nhw i gyd yn brysur ac yn gweld yr angen i ddod o hyd i wirfoddolwyr brwd i sicrhau fod y syniad yn datblygu yn rhywbeth byw go iawn. Mae swyddogion twristiaeth Cyngor Sir Caerfyrddin yn barod i gynnig cyngor a chefnogaeth. Mae'r grwp o eglwysi ar hyd y rhan hon o'r A40 yn gobeithio mai hyn fydd eu prif gyfraniad i Mentro mewn Cenhadaeth.

Ydych eglwys chi yn arwydd o'r efengyl?

Be a sure foundation

The Model Church in Wales School's mission is to work within a Christian ethos to nurture and develop all that is best in our pupils providing them with a sure foundation for their future.

Our aim is to provide each child with the very best education and to meet his/her needs holistically – their academic, emotional, social, physical and spiritual needs. Education is our 'core' activity but our school also reaches out into the community. We do this by Parent and Toddler groups; Dancing classes; Keep Fit and Healthy classes; Family Learning; Youth activities and Craft classes. Local clergy lead Y God groups and confirmation classes both for adults and children.

We hold regular services in local churches and chapels to which parents and friends of the school are invited and we are seeking to develop St David's Family Centre on our school campus. This Family Centre will respond to the needs of families in our catchment area many of whom need support.

As a school we also see it as part of our mission to promote inclusivity. Many children with special educational needs choose to come here and we always have room for children who are temporarily housed in our local Women's Aid Refuge.

As a school we truly believe that:

"Jesus our 'Model',
Helps us to share
Learning and Kindness,
Friendship and care"

Daphne J. Evans

How inclusive is your congregation?

Byddwch yn sylfaen gadarn

Cenhadaeth Ysgol y Model, sy'n ysgol yr Eglwys yng Nghymru, yw gweithio mewn ethos Cristnogol i feithrin a datblygu popeth sydd orau yn ein disgyblion gan roi iddynt sylfaen gadarn at eu dyfodol.

Ein nod yw rhoi i bob plentyn yr addysg orau bosibl a chwrdd â'i anghenion yn gyfannol - anghenion academaidd, emosiynol, cymdeithasol, corfforol ac ysbrydol. Addysg yw ein gweithgaredd 'craidd' ond mae ein hysgol yn cyrraedd allan i'r gymuned yn ogystal. Gwnawn hyn trwy gyfrwng grwpiau Rhiant a Phlant Bach; dosbarthiadau dawn, cadw'n heini a chadw'n iach, dysgu i'r

teulu; gweithgareddau ieuenticid a dosbarthiadau crefft. Mae offeiriaid lleol yn arwain grwpiau Y God a dosbarthiadau bedydd esgob ar gyfer oedolion a phlant.

Cynhaliwn wasanaethau yn gyson mewn eglwysi a chapeli lleol, y gwahoddir rhieni a chyfeillion yr ysgol iddynt a bwriadwn ddatblygu Canolfan Teulu Dewi Sant ar gampws yr ysgol. Bydd y Ganolfan Deulu hon yn ymateb i anghenion teuluoedd yn ein dalgylch, lawer ohonynt ag angen cefnogaeth.

Fel ysgol ystyriwn hyrwyddo cynhwysiad yn rhan o'n cenhadaeth. Mae llawer o blant ag anghenion addysgol arbennig yn dewis dod yma ac mae gennym le bob amser i blant a gartrefir dros dro yn lloches lleol Cymorth i Fenywod.

Fel ysgol rydym yn gwir gredu mai Iesu yw ein Patrwm. Mae'n gymorth inni rannu dysgu a charedigrwydd, cyfeillgarwch a gofal.

Daphne J. Evans

Pa mor gynhwysol yw eich cynulleidfa chi?

Plant Dewi – A Parish Resource

Plant Dewi works with children, young people and their families. In partnership with parishes our aim is to improve quality of life, meeting people where they are, at their point of need.

Examples of our existing work are:

- n Family centres provide much-needed support. We work in partnership to set up family centres locally attracting funding while developing partnerships with other agencies. We open doors and welcome people in.
- n Family groups – their role is similar to that of an extended family. Professional facilitators encourage capacity building and skills development.
- n Parenting groups offer opportunities to build positive family relationships. Parenting skills promote good relationships in the home and the joy of being a parent.
- n 'Daddies' groups emphasize the positive role of fathers in family life.
- n 'Mobi', a young people's project providing through outreach to isolated communities. It acts as a catalyst for change by supporting and being alongside young people.
- n Youth work includes drop in centres and more traditional youth clubs offering a safe, place to meet and socialise supported by a digital communications resource.

This vital ministry, firmly rooted in the everyday experiences of local people, is essential to the future mission of a serving church.

Any parishes wishing to have further details of our work should contact the Project Manager, Plant Dewi, Dark Gate Buildings, 3 Red Street, Carmarthen, SA31 1QL, Tel: 01267 221551.

How could Plant Dewi help your church venture in mission?

Plant Dewi – Adnodd I'r Plwyfi

Gweithia Plant Dewi gyda phlant, pobl ifainc a'u teuluoedd. Mewn partneriaeth â phlwyfi ein nod yw gwella ansawdd bywyd, cwrdd â phobl yn y lle maent, lle mae angen arnynt.

Dyma enghreifftiau o'n gwaith presennol:

- n Canolfannau teulu - yma rhoddir cefnogaeth y mae ei mawr angen. Gweithiwn mewn partneriaeth er mwyn sefydlu canolfannau teulu yn lleol, gan ddenu arian tra'n datblygu partneriaethau gydag asiantaethau eraill. Agorwn ddrysau a chrosawu pobl i mewn.
- n Grwpiau teulu – mae eu rôl yn debyg i un teulu estynedig. Anoga hwyluswyr proffesiynol adeiladu gallu a datblygu sgiliau.
- n Grwpiau magu plant - cynigiant gyfleoedd i feithrin cydberthynasau teuluol cadarnhaol. Meithrinir cydberthynasau da yn y cartref a llawenydd bod yn rhiant trwy gyfrwng sgiliau magu plant.
- n Grwpiau tadau - yn pwysleisio rôl

gadarnhaol tadau mewn bywyd teuluol

- n 'Mobi', prosiect ar gyfer pobl ifainc - yn darparu trwy waith allanol ar gyfer cymunedau anghysbell. Gweithreda fel catalydd ar gyfer newid trwy gefnogi a gweithio ochr yn ochr â phobl ifainc.
- n Gwaith ieuencid - gan gynnwys canolfannau galw draw a chlybiau ieuencid mwy traddodiadol gan gynnig lle diogel i gwrdd a chymdeithasu gyda chymorth adnodd cyfathrebu digilab.

Mae'r weinidogaeth anhepgor hon, sydd wedi ei gwreiddio yn gadarn ym mhrofiadau beunyddiol pobl leol, yn hanfodol i genhadaeth eglwys sy'n gwasanaethau yn y dyfodol.

Dylai unrhyw blwyfi sy'n dymuno cael rhagor o fanylion am ein gwaith gysylltu â'r Rheolwr Prosiect, Adeiladau'r Porth Tywyll, 3 Heol Goch, Caerfyrddin, SA31 1QL, Ffôn: 01267 221551.

All Plant Dewi helpu'ch eglwys chi i Fentro mewn Cenhadaeth?

Remove the trees

“We want to see Jesus”

Ouch – the children had been asked to leave the church because they were disturbing the quiet. What would Jesus have said?

There had been no work with children for some years. Now Laugharne is looking up. David and Becky and their two young children have brought a new spiritual energy. David's response has been to make the main Sunday morning service one for families and children of the 'emerging church' with other services maintained for those who prefer traditional ways of worship. David has found 'people coming out of the woodwork' wanting refreshing and invigorating ways of worship and some of them had been praying for such new life. He is fulfilling traditional ways of being Vicar – ministering to all the people across denominations as well as the more rural parish of Llansadwrnen.

Some are surprised at his youthfulness – skateboarder and

drummer. One significant act was to remove the row of Leylandii trees hiding the church. "Didn't know there was a church there", say some returning visitors, for Laugharne is a popular destination for seekers after Dylan Thomas. "I want to get those who visit his grave to come into the church", says David. The new Sunday morning congregation are taking their discipleship seriously, and their tithing impresses the older people and some are reading their bibles again. An Alpha course has been run and one member, a PR consultant, is helping create a modern newsletter to go to every household. "I want to put 90% of my time into those who are not churchgoers".

Where do you begin to change things?

Gwaredwch y coed

“Rydym am weld Iesu.”

Aw! – gofynnwyd i'r plant adael yr eglwys am eu bod yn tarfu ar yr heddwch. Beth fyddai Iesu wedi ei ddweud?

Ni chafwyd gwaith gyda phlant yno ers rhai blynyddoedd. Erbyn hyn mae pethau yn gwella yn Nhalacharn. Daeth David a Becky a'u dau blentyn ifanc ag egni ysbrydol newydd i'r lle. Ymateb David oedd gwneud y prif wasanaeth ar fore Sul yn un ar gyfer teuluoedd a phlant yr “eglwys ddatblygol” a'r gwasanaethau eraill yn cael eu cadw ar gyfer y rhai y mae'n well ganddynt ffyrdd traddodiadol o addoli. Gwelodd David fod pobl yn dod i'r amlwg sydd

am gael ffyrdd afywiol ac adnewyddol o addoli a bu rhai ohonynt yn gweddïo am y cyfryw fywyd newydd. Mae ef yn cyflawni ffyrdd traddodiadol o fod yn Ficer – yn bugeilio'r bobl i gyd ar draws yr enwadau yn ogystal â phlwyf mwy gwledig Llansadwrnen.

Mae'r olwg ifanc sydd arno yn syndod i rai – sgrialwr a drymiwr. Un weithred arwyddocaol oedd cael gwared ar y rhes o goed Leylandii oedd yn cuddio'r eglwys. “Wyddwn i ddim fod eglwys yno,” meddai rhai ymwelwyr a ddaeth yn ôl i'r ardal, oherwydd mae Talacharn yn gyrchfan poblogaidd i'r rhai sy'n chwilio am

wreiddiau Dylan Thomas. “Rwyf am i'r rhai sy'n ymweld â'i fedd ddod i mewn i'r eglwys,” medd David. Mae'r gynulleidfa fore Sul newydd yn cymryd bod yn ddisgybl o ddifrif, ac mae eu degymu yn ennyn edmygedd y bobl h'n ac mae rhai yn darllen eu Beiblau o'r newydd. Cynhaliwyd cwrs Alpha ac mae un aelod, ymgynghorydd cysylltiadau cyhoeddus, yn cynorthwyo i greu cylchlythyr modern i fynd i bob cartref. “Rwyf am roi 90% o'm hamser i'r rhai nad ydynt yn eglwyswyr.”

Ym mhle ydych chi'n dechrau newid pethau?

Houses of Prayer

How can we really find a way of sharing the faith we have with others when we feel so shy and uncertain? We don't want to be rebuffed or cause offence.

The spiritual landscape around us has changed. Non-believers are generally extremely interested in spiritual experience and questions of life, but are turned off by 'church'. So is there a new opportunity?

Imagine. You invite one or two others to meet with you at home or at work. You agree together that God loves the people around you, and start to pray blessings into their lives, families and circumstances. The spiritual atmosphere changes. People become open to the things of God and confidence is gained to talk of what you know and to listen to others' experience.

What we are talking about is not a programme which works for a few hours a week, but a lifestyle that flows in tune with the Holy Spirit. Instead of you knocking on people's doors, the Holy Spirit is knocking on people's hearts, and all you have to do is co-operate. We call this process the establishing of Local Houses of Prayer.

House of Prayer Ministries is an outflow from Ffald-y-Brenin Christian Retreat Centre in Cwm Gwaun, near Fishguard. We are training scores of people from all across Wales and beyond to operate like this and the breath of God is flowing through it.

Who can be involved? Simple. If you have a heart that is open to God and to people, you qualify!

So come on. Call Ffald-y-Brenin on 01348 881382 and arrange to attend a training day and find out more.

Would "Houses of Prayer" help your parish venture in mission?

Tai Gweddi

Sut allwn ni rannu'n ffydd ag eraill wrth i ni deimlo mor swil ac ansicr ein pethau? Dy'n ni ddim am gael ein gwrthod na chwaith achosi lletchwithdod i eraill.

Mae'n hamgylchfyd ysbrydol wedi newid. Gwir bod gan y ddi-gred ddiddordeb mawr mewn profiadau ysbrydol a chwestiynau bywyd, ond nid yw pethau `eglwysig` yn apelio. Felly oes gyfle newydd?

Bwriwch eich bod yn gwahodd un neu ddau arall i gwrdd â chi gartre neu yn eich gwaith. Wrth gytuno fod Duw yn caru'r bobl o'ch cwmpas, dych chi'n deisyf fendith ar eu bywydau, a'u teuluoedd a'u hamgylchiadau. Mae'r awyrgylch ysbrydol yn newid. Daw pobl yn agored i bethau Duw a cheir hyder newydd wrth son am brofiadau personol ac wrth wrando ar brofiadau pobl eraill.

Nid rhaglen ar gyfer ychydig oriau'r wythnos sy dan sylw, ond ffordd o fyw sy'n cyd-lifo â'r Ysbryd Glân. Nid chi sy'n curo wrth ddrysau'r gymdogaeth, ond yr Ysbryd Glân sy'n curo wrth ei chalon, a'r cyfan mae disgwyl i chi ei wneud yw cydweithio. Sefydlu Tai Gweddi Lleol yw nôd y broses hon.

Mae'r Weinidogaeth Tai Gweddi yn gynrych Canolfan Encil Gristnogol Ffald-y-Brenin, Cwmgwaun, ger Abergwaun. Dy'n ni'n hyfforddi ugeiniau o bobl o bob rhan o Gymru a thu hwnt yn y broses hon, ac mae andad! Duw yn chwythu drwyddi.

Pwy gaiff gymryd rhan? Mae'n syml. Os oes gyda chi galon sy'n agored i Dduw a'i bobl, dych chi'n addas!

Felly, dewch `malen. Cysylltwch â Ffald-y-Brenin ar 01348 881382 i drefnu diwrnod hyfforddiant a chael gwybod rhagor.

All Tai Gweddi helpu'ch eglwys chi i Fentro mewn Cenhadaeth?

Get educated

Reader ministry is being recognised and developed by Jo Penberthy, Warden of Readers. The three year training in 12 modules is part distance learning with a first module in study skills, so don't be frightened. This leads on to ethics, the authority of the bible, biblical interpretation, what it means to be Anglican, and God in the world. Sounds good doesn't it!

The other six modules include biblical studies and sermon preparation. This shows the emphasis is on the preaching and teaching ministry. Future developments will include an option for elements of pastoralia starting with bereavement and funeral taking.

A new working agreement will be in place between each incumbent and the Reader so that in an annual review the planning of the Reader's ministry can be formalised with exploration of the support the parish gives to its Readers. There are some 90 Readers in the diocese at present and if the experience of some other parts of the UK is followed there may well be more Readers than stipendiary clergy in the future. If you would like to explore this way of being a Christian talk to your vicar, if you have one. One woman felt the call when the Vicar was ill; she found herself leading morning prayer and realised that it was do-able. The confidence she gained led to her becoming one of the 24 Readers currently in training.

Jo Penberthy can be contacted on joannasusan@btinternet.com

What next for you?

Hyfforddwch!

Caiff gweinidogaeth darllenwyr ei chydabod a'i datblygu gan Jo Penberthy, Warden y Darllenwyr. Mae'r cwrs hyfforddi yn un tair blynedd, ac fe'i rhennir yn 12 modiwl. Mae'r modiwl cyntaf yn ymwneud â sgiliau astudio, felly does dim rhaid ichi ofni. Yna astudir moeseg, awdurdod y Beibl, dehongli'r Beibl, beth mae'n ei olygu i fod yn Anglican, a Duw yn y byd. Diddorol iawn.

Mae'r chwe modiwl arall yn ymwneud ag astudiaethau Beiblaidd a pharatoi pregethau gan ddangos fod y pwyslais ar bregethu a'r weinidogaeth ddysgu. Yn y dyfodol bydd cyfle i astudio gwaith bugeiliol gan gychwyn gyda delio â phroffedigaeth ac arwain gwasanaeth angladdol.

Llunnir cytundeb gweithredu newydd rhwng pob periglor a'r Darllenydd. Wrth wneud hyn sicrhair y bydd cynllunio

gweinidogaeth y Darllenydd yn rhan o unrhyw adolygiad blynyddol. Bydd hyn yn rhoi cyfle i edrych ar y gefnogaeth y gall Darllenwyr eu derbyn gan y plwyf. Ar hyn o bryd ceir rhyw 90 Darllenydd yn yr esgobaeth ac os yw profiad ardaloedd eraill yn y Deyrnas Gyfunol yn dal i'r dyfodol yna fe all y bydd mwy o Ddarllenwyr na chlerigwyr llawn-amser yn y dyfodol. Os hoffech chi drafod y ffordd hon o fod yn Gristion yna mynnwch air gyda'ch ficer, os oes un gennych chi. Teimlodd un fenyw yr alwad pan roedd y ficer yn sâl, ac fe'i cafodd ei hun yn arwain y foreol weddi a chael ei bod yn medru gwneud hynny. Rhodd hynny hyder iddi fod yn un o'r pedwar ar hugain sy'n hyfforddi i fod yn Ddarllenwyr ar hyn o bryd.

Gallwch gysylltu gyda Jo Penberthy ar joannasusan@btinternet.com

Beth fydd nesaf i chi?

Build that Body

It's all down to the laity.

St Teilo's strategy of founding a mission centre now called Llandeilo is forefront in the mind of Peter Bement the vicar. The Parish Church of St Teilo has developed its own vision for mission, called the Body Building Project (Prosiect Meini Byw). Its primary aim is to build up the Body of Christ to a spiritual maturity expressed in works of service and evangelism. The scheme has been led and carried through by lay people determined to see the church at the heart of the local community.

The 'new clothes' of a refurbished church are more commonly seen in England than Wales as the questioning of purpose and task are faced by daring churches. Only a very small part of this £200,000 scheme has been financed with external grants: there has been an

energetic programme of fund-raising events; and the greater part has been given in money and kind by the congregation.

Lay people lead a variety of mid-week activities, including Bible study groups and a wide range of children's and young people's groups. A youth worker will be appointed soon to develop this

vital work, joining the staff of two curates and a team of Readers.

As the lead church in Llandeilo the need for diversity of worship and spiritual expression is recognised. Many of the key people might once have been stalwarts of other traditions or have come to faith through the Alpha course.

The link between the future and the original missionary community of St Teilo is a plan to exhibit an electronic copy of the 8th Century Llandeilo Gospel manuscript which contains the earliest example of the written Welsh language.

Visit llandeilofawr.org.uk for more

How are people helped to maturity in your congregation?

Adeiladwch y Corff

Mae'r cyfan lawr i'r lleigwyr.

Mae strategaeth St Teilo o sefydlu canolfan genhadol a elwir yn Llandeilo ym mlaen meddwl Peter Bement yr offeiriad. Mae Eglwys Plwyf Llandeilo wedi datblygu ei gweledigaeth ei hun ar gyfer cenhadu, a elwir y Prosiect Meini Byw. Y nod sylfaenol yw adeiladu Corff Crist i aeddfedwydd ysbrydol a fynegir yn y gwaith o wasanaethu ac efengylu. Mae'r cynllun wedi'i arwain a'i gario drwy leygwyr sy'n benderfynol o weld yr eglwys yng nghalon y gymuned leol.

Mae "dillad newydd" eglwys sydd wedi'i ailwampio yn fwy cyffredin yn Lloegr nag yng Nghymru gan fod cwestiynnu pwrpas a gorchwyl yn rhywbeth a wneir gan eglwysi

beiddgar. Dim ond rhan fach o'r cynllun £200,000 sydd wedi eu hariannu gan grantiau allanol: mae yna ragleni egniol o weithgareddau codi arian wedi digwydd; gyda rhan fawr o'r arian wedi eu roi o haelioni'r gynulleidfa.

Mae lleigwyr yn arwain nifer o weithgareddau canol wythnos, yn cynnwys grwpiau Astudiaethau Beiblaidd ac ystod eang o grwpiau plant a phobl ifanc. Apwyntir gweithiwr ieuencid i ddatblygu'r gwaith pwysig hwn, gan ymuno â'r staff o ddau gurad a thim o ddarllenwyr.

Fel yr eglwys sy'n arwain yn Llandeilo, cydnabyddir yr angen am arywiaeth

mewn addoli a datganiadau ybrydol. Gall nifer o bobl allweddol a fu unwaith yn ffyddloniaid o wahanol draddodiadau neu wedi dod i'r ffydd drwy'r cwrs Alfa.

Mae'r cysylltiad rhwng y dyfodol a'r neges genhadol gymunedol gan Sant Teilo yn gynllun i arddangos gopi electronig o lawysgrif Efengylu Llandeilo o'r 8fed Ganrif sydd yn cynnwys yr enghraifft gyntaf o'r Cymraeg ysgrifenedig cynharaf.

Ymwelwch â llandeilofawr.org.uk am fwy o wybodaeth

Sut mae pobl yn cael eu tywys i aeddfedwydd yn eich cynulleidfa?

*God our Father, always behind us,
God the Son, always alongside us,
God the Holy Spirit, always ahead of us,
calm our fears and renew our faith,
so that with you we may venture
to break new ground, take risks
and further your mission in this diocese,
to your honour and glory.*

Amen

*Dduw ein Tad,
sydd bob amser y tu cefn inni;
dduw y Mab,
sydd bob amser wrth ein hochr ni;
dduw yr Ysbryd Glân,
sydd bob amser o'n blaen ni;*

*tawela ein hofnau ac adnewyddda ein ffydd,
fel, gyda thi, y gallwn fentro
torri tir newydd,
meiddio arbrofi
a hyrwyddo dy genhadaeth di yn yr
esbogaeth hon,*

er mawl a gogoniant iti.

Amen

As editor of this publication I want to thank the many people I visited and talked to in the diocese. It is clear that the changes that are coming are a challenge to every person in the parish. Some of the stories for which there was no space in this publication are about working ecumenically, new ways of working with children, managing success, working in partnership with non-church bodies.

The new emphasis on the ministry of all God's people is refreshing. Clergy and laity are learning how to work together for God's Kingdom. As in other parts of the Anglican world clergy are learning how to share responsibility. Many other organisations are willing to work with the local church, for its contribution to the general well-being of communities is becoming better understood. There are resources to help, advise and work with parishes and some of these are listed below.

The Action Plan which comes with "Adventure" is your response to the challenge of the whole Venturing in Mission project.

Revd Canon Jeremy Martineau.

Children's work: Lyn Chambers 01267 223052
Cilcoed Christian Centre: 01994 230232
Cursillo: Hugh James 01554 890295
Farm Crisis Network: Jill Gibson 01646 600853
Ffald y Brenin retreat house: 01348 881382
Lay Ministry: Betty McNiven 01269 860451
Parish mission teams can be arranged with
Stuart Bell 01970 617184
Plant Dewi: Sue Fletcher 01267 221551
Reader Ministry: Jo Penberthy 01550 777343
Rural Life Adviser: Eileen Davies 01559 384248
Social Responsibility: Roger Hughes 07778 024697
Specialist rural publisher:
ACORA 02476 696460/ 01348 874886
Spiritual Direction: Brendan O'Malley 01570 424823,
The UK Churches Rural Resource Centre: Arthur Rank
Centre 02476 853060
Trinity College, Carmarthen: 01267 237971
Youth work: Adrian Legg 01550 777343